

Undoubtedly, every translator has his own method of rendering the style of the original text. If you ask, for instance, several translators to translate one and the same poem or article there will be definitely several different pieces of work. Our studies of the matter and specialists show the following. Concerning this issue, I. Levyi [6, p. 99] believes that literary translation is a hybrid. Resorting to Peter Newmark we find in his article "Translation in a Globalised world" that "a serious literary text should pursue the literary style of the original, making creative deviations where the target language cannot normally cope." [11, p. 4]. V. Koptilov in his book "Theory and Practice of Translation" [4] speculates a lot on stylistic weakening opposing it to the full-fledged literary translation. "The main goal of literary translation is the enriching of the national literature and serving its interests, whereas literal translation sets the opposite goal – to reproduce the form of the original text," writes Gachechiladze [7, p. 101–122]. With retaining the inner essence of the original text, Gachechiladze points out one interesting detail: the translator must find the "stylistic key" with the help of which translator does not merely translates SD given in the ST using stylistic potential of a separate word. He translates the complex interaction of these Stylistic Devices with the main idea and author's individual style, thus rendering the "tone" of the ST. And this concerns any original text under consideration of the one whose calling is to be a connecting-link between the human communities. The fate of languages themselves has been closely linked to human relationships throughout history. And in today's globalized world of international contact and multicultural interaction, effective intercultural communication is increasingly seen as a pre-requisite for social harmony and organisational success. Whatever style you take – political, literary, scientific – there's a constant need for proper adequate translation that makes the activities of those in question including that of the article author's ever vital and necessary.

References

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). – М.: Междунар. отношения, 1975. – 240 с.
2. Гачечиладзе Г. Художественный перевод и литературные взаимосвязи. – М., 1982. – 278 с.
3. Комиссаров В., Кораллова Л. Практикум по переводу с английского языка на русский. – М., 1990. – 398 с.
4. Коптілов Віктор. Теорія і практика перекладу: Навч. посібник. – К.: Юніверс, 2002. – 280 с.
5. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 448 с.
6. Левый И. Искусство перевода. – М., 1974. – 382 с.
7. Мирам Г. Алгоритмы перевода: вступительный курс по формализации перевода (на англ. яз.) / Под ред. М. Даймонда. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 176 с.
8. Рецкер Я. Теория перевода и переводческая практика. – М., 1974. – С. 70–114.
9. Федоров А. Основы общей теории перевода. – М., 1968. – С. 310.
10. Абделах А.С. Что должен знать каждый начинающий переводчик? // <http://accurapid.com/journal>.
11. Peter Newmark. Translation in a Globalised World // <http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-08-2-3/beitrag/Newmark1.htm>.

УДК 378.22.(73)

МІЩИНСЬКА І.В.
(Хмельницький)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Автономне застосування іноземної мови, яке є частиною комунікативної компетенції, нерозривно пов'язане з самостійним вивченням мови. У статті приділяється увага особливостям пізнавальних стратегій, які можуть зробити вивчення іноземної мови більш ефективним.

Постановка проблеми. Згідно з сучасними методичними засадами, особлива увага при навчанні іноземних мов приділяється особистісно-орієнтованому та комунікативному підходам. Зміни, які були продекларовані в Концепції розвитку освіти, вимагають від викладача розуміння та організації навчального процесу як процесу співпраці та взаємодії.

Аналіз останніх джерел досліджень. З позицій когнітивістики щодо навчальних технологій виникла концепція пізнавальних стратегій, тобто інтелектуальних навичок, які застосовують сту-

денти, щоб утримувати під контролем внутрішні процеси уваги, сприйняття, розуміння, та передачі інформації. Навчальні стратегії можуть відрізнятися за якістю, походженням, метою та застосуванням.

Р. Оксфорд визначає пізнавальні стратегії як “специфічні дії, поведінку, кроки та прийоми, якими користуються студенти – часто свідомо – для забезпечення прогресу в засвоєнні, збереженні в пам’яті, відтворенні та застосуванні іноземної мови” [4, с. 175].

Існує декілька таксономій пізнавальних стратегій. Згідно з однією з них існують метакогнітивні, когнітивні, соціальні та емоційні пізнавальні стратегії [3].

Метакогнітивні стратегії застосовуються для осмислення пізнавального процесу, планування підходу до виконання завдання й оцінювання того, наскільки воно добре виконане.

Когнітивні стратегії допомагають засвоїти власне мову, зробити висновки, співвіднести поняття а також набути навичок навчання, таких як конспектування, застосування словників та інших довідкових матеріалів.

Соціальні та емоційні стратегії передбачають пошук допомоги з боку інших і подолання таких відчуттів, як тривога чи потреба в самомотивації, пов’язаних з вивченням мови.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення особливостей пізнавальних стратегій при вивченні іноземної мови. До завдань статті входить визначення місця, яке займають пізнавальні стратегії в навчальному процесі, і розкриття механізмів, які допомагають реалізувати їхнє застосування учасниками цього процесу.

Виклад основного матеріалу. Спільною рисою всіх стратегій є те, що вони визначають “хорошого” учня як такого, хто самостійно приймає рішення, відкрито чи підсвідомо, залежно від того, що необхідно зробити для покращення процесу вивчення мови, незалежно від того, в якому контексті воно відбувається. Такий учень знає на чому необхідно зосередитись і які стратегії можна застосовувати на певній стадії навчання. Він активно шукає інформацію, можливості, які можна застосувати на практиці, як і допомогу з доступних ресурсів, включаючи людей навколо себе й друковані матеріали. Такий опис передбачає індивідуальний план розвитку, який здебільшого розробляється самою особою. При цьому заняття й навчання, які направляються вчителем, який визначає що, коли і як слід вивчати, швидше розходяться з описаною формою індивідуалізованого лінгвістичного розвитку, ніж сприяють йому. Іншими словами, більшість характеристик “хорошого” учня іноземної мови швидше пригнічуються, ніж отримують сприяння в процесі заняття, скерованого учителем [2, с. 227].

Таким чином, стратегії набувають третього виміру у відношеннях між автономним комунікативно компетентним користувачем мови і автономним студентом, який вивчає мову, оскільки цей останній має в своєму розпорядженні набір стратегій, які сприятимуть вивченню мови. Ряд досліджень вказують на те, що кращого результату у вивченні мови досягають ті, хто застосовує широке коло стратегій і навпаки. Більш того, продуктивнішим для засвоєння мови є багатофункціональний підхід, застосування стратегій у комбінації, а не ізольовано [1]. Однак помилкою було б вважати, що учні завжди чітко усвідомлюють які саме стратегії вони застосовують.

Хоча учні й не завжди усвідомлюють, які стратегії вони застосовують, найбільш успішні учні застосовують ширше коло стратегій, ніж менш успішні. Постає питання, чи слід вчителю безпосередньо втручатися в процес застосування пізнавальних стратегій й навчати учнів як зробити процес вивчення мови більш ефективним, якщо вони можуть це робити самостійно за допомогою пізнавальних стратегій.

Ознайомлення учнів з пізнавальними стратегіями протягом кількох уроків, після чого вчитель очікує, що ці стратегії будуть успішно застосовуватись на практиці, є мало продуктивним. Навчання пізнавальних стратегій буде успішним, якщо воно стане частиною процесу, під час якого учні навчаться здійснювати контроль над власним вивченням мови, вироблять здатність самостійно вправлятися з іноземною мовою. Точне розуміння пізнавальних стратегій дає учням змогу переносити ці стратегії з навчального середовища у будь-яке інше відповідне оточення, в якому вони можуть опинитися, й виробити здатність обирати, які стратегії найбільш відповідають поставленому завданню без постійного керівництва з боку вчителя. Нарешті, логічне обґрунтування пізнавальних стратегій може допомогти підвищити мотивацію тих, кому важче дається вивчення мови. Як зазначає Д. Рубін, “часто ті, кому важче дається вивчення мови, не здогадуються, як успішні учні знаходять відповіді на свої запитання, і почуваються так, наче самі ніколи не зможуть стати успішними учнями. Прояснення цього процесу може допомогти розв’язати цей міф” [5, с. 282].

Якщо, згідно з твердженням Л. Виготського, навчання – це засвоєння того, що починається як соціальний процес, то учням постійно потрібні можливості обміну думками, стратегіями, які вони застосовують для засвоєння мови. Звідси постає необхідність постійної навчальної діяльності групах і в парах. Також їм необхідна взаємодія з учителем, який може визначити з якого моменту учням

вжене потрібні інструкції. Для забезпечення такої діяльності навчання пізнавальних стратегій повинно бути включене до уроків мови на постійній основі.

Ознайомлення з пізнавальними стратегіями при вивченні іноземної мови з метою її комунікативного застосування передбачає, що центральна роль відводиться саме іноземній мові. Однак, на початковому етапі важко уникнути застосування рідної мови, особливо при першому досвіді обговорення стратегій, застосованих в тому чи іншому виді роботи, як і при оцінюванні досягнутого результату внаслідок застосування пізнавальних стратегій.

Навчання стратегій повинно бути сфокусоване на потребах студентів, беручи за основу ті стратегії, які вже ними застосовуються. На початковому етапі студентів навчають основним рецептивним, механічним стратегіям. Більш складні інтерактивні, рефлексивні й метакогнітивні стратегії вводяться пізніше. Так, наприклад, при вдосконаленні навичок письма, зокрема, при написанні студентами есе, на початковому етапі їх знайомлять із стратегіями вільних асоціацій (listing, clustering). В подальшому застосовується стратегія системного аналізу (cubing).

Не слід вимагати, щоб учні застосовували ті стратегії, до яких вони ще не готові. Тому не слід надто суворо дотримуватись чіткої послідовності застосування стратегій по мірі їхньої складності. Варто спершу провести спостереження за роботою учнів, за рівнем, якого вони досягли в засвоєнні мови.

Висновки дослідження. Застосування пізнавальних стратегій в процесі вивчення іноземної мови загалом сприяє самостійному засвоєнню іноземної мови учнями та інтенсифікує її застосування в спілкуванні з іншими учасниками навчального процесу. Глибше ознайомлення з пізнавальними стратегіями дозволить ефективніше застосовувати їх для досягнення кращого результату при вивченні іноземної мови.

Література

1. Graham S. Effective language learning. – Clevedon: Multilingual Matters, 1997.
2. Harris V. Independence in language use and learning // Issues in modern foreign languages teaching / Ed. by Kit Field. – London and New York: Routledge Falmer, 2000. – P. 220–236.
3. O'Malley J.M. and Chamot A.U. Learning Strategies in Second language acquisition. – Cambridge: Cambridge University Press, 1990.
4. Oxford R. Research on second language learning strategies // Annual review of applied linguistics. – 1993. – № 13. – P. 175–187.
5. Rubin J. How learner strategies can inform language teaching // Language use, language teaching and the curriculum / Ed. by V. Bickley. – Hong Kong: Institute of language education, 1990. – P. 280–287.

УДК 811.112

РОМАНЕНКО О.Н.
(Київ)

ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НАД ПЕРЕКЛАДАМИ НІМЕЦЬКИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

У статті розглядається інтерферентність німецької та української науково-технічної термінології та значення її для перекладу.

Міжнародні зв'язки, двосторонній потік технічної інформації поставив питання про конкретизацію мети і завдань навчання іноземної мови в навчальних закладах.

У зв'язку з цим одне з ведучих місць відводиться навчання перекладу спеціальних текстів з іноземної мови на рідну та навпаки. Кожен студент технічного навчального закладу повинен вміти перекласти технічний текст середніх труднощів, тобто інструкцію, опис станків, приладів, каталог, специфікацією необхідних йому в роботі. На старших курсах вони повинні вміти читати і перекладати німецьку науково-технічну літературу, вести бесіду на теми модуля, робити доповіді на конференції, брати участь у диспутах, що допомагає їм у написанні курсових та дипломних робіт.

Вміння справитися з такого роду перекладами є виконанням однієї з вимог навчальної програми на засадах модульно-рейтингової системи навчання, формування у студентів вмінь і навичок практичного володіння мовою.

Мета статті – дослідити інтерферентність німецької та української науково-технічної термінології і дати студентам вищих навчальних закладів на початковому етапі навчання стислий виклад основних принципів її перекладу.